

ជីវិតរាប់ពាន់នាក់នឹងត្រូវបំផ្លាញដោយសារទំនប់សេសានក្រាម២៖ ក្រុមអង្គការសង្គមស៊ីវិលអន្តរជាតិធានាទាមទារបាញ់ការណ៍វាយ

**តម្លៃស្តីពីផលប៉ះពាល់បរិស្ថានថ្មី
សម្រាប់ការប្រកាសជាបង្គោល**

ទំនាក់ទំនង៖

Ame Trandem +66 868 82 24 26, ame@internationalrivers.org; International Rivers
Tek Vannara +855 23 21 44 29, vannara@ngoforum.org.kh; NGO Forum on Cambodia
Daniel King +1 9292848283 daniel@earthrights.org; EarthRights International

[ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៥] ថ្ងៃនេះអង្គការសង្គមស៊ីវិលមួយក្រុមដែលមាន [១៨] អង្គការ មកពីប្រទេសកម្ពុជា និងតំបន់មេគង្គ ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍មួយជំរុញឱ្យ ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍កម្រោងនេះ និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាអនុវត្តដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានថ្មី និងបញ្ជាក់ពីតម្លៃស្តីពីការរៀបចំឡើងវិញនូវគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រាម២ នៅខេត្តស្ទឹងត្រែងប្រទេសកម្ពុជា។ សកម្មភាពនេះគាំទ្រសេចក្តីថ្លែងការណ៍នាពេលថ្មីនេះរបស់បណ្តាសហគមន៍ដែលប្រឈមផលប៉ះពាល់ ដែលនៅក្នុងនោះអ្នកភូមិបានបដិសេធនិម្មន្តទីតាំងសម្រាប់គម្រោងនេះ ព្រមទាំងទាមទារឱ្យសហគមន៍មានឱកាសដើម្បីចូលរួមក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តទៅលើគម្រោងនេះផង។¹

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នេះអំពាវនាវទៅក្រុមអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសុំចេញផ្សាយជាសាធារណៈនូវព័ត៌មានស្តីពីសំណើរៀបចំគម្រោងឡើងវិញបញ្ឈប់ដំណើរការសាងសង់របស់គម្រោង និងសុំឱ្យអនុវត្តដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានថ្មី ព្រមទាំងអនុវត្តដំណើរការនៃការសម្រេចចិត្តសម្រាប់គម្រោងនេះ។ ដំណើរការទាំងនេះត្រូវតែគោរពតាមបទដ្ឋានច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ និងត្រូវមានការចូលរួមយ៉ាងពេញលេញ និងមានអត្ថន័យពីសហគមន៍ដែលប្រឈមផលប៉ះពាល់។

របាយការណ៍នេះបញ្ជាក់ថា គម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសេសានក្រាម២ ត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ រួមទាំងការកាត់បន្ថយកម្ពស់ និងការបញ្ជូលវិធានការថ្មីដើម្បីបន្ថយផលប៉ះពាល់ ដូចជារង្វង់អង្កត់ផ្ចិតខ្លះទឹកជាដើមដើម្បីកែសម្រួលច្រកដីល្បាប់ ប៉ុន្តែនៅពុំទាន់មានចេញផ្សាយព័ត៌មានលម្អិតជាសាធារណៈ ឬគ្មានការបញ្ជាក់អះអាងជាផ្លូវការឡើយ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នេះទាមទារអោយអ្នកអភិវឌ្ឍន៍គម្រោងនិងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បញ្ជាក់ ព័ត៌មានជាសាធារណៈស្តីពីការធានាគម្រោងឡើងវិញ បញ្ឈប់ការសាងសង់គម្រោង និងធ្វើដំណើរវាយតម្លៃបរិស្ថានថ្មី ព្រមទាំងធ្វើការសម្រេចចិត្តសម្រាប់គម្រោង គម្រោងនេះដែលអនុលោមតាមស្តង់ដារជាតិនិងអន្តរជាតិ ហើយរាប់បញ្ចូលប្រកបដោយ អត្ថន័យនូវការចូលរួមរបស់សហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់។

មិនទាល់ថាមានបញ្ហាមិនអាចដោះស្រាយបាន ការងារត្រៀមមុនការសាងសង់ កំពុងតែរកិលទៅមុខក្នុងជំហានដំបូងប្រញាប់ប្រញាល់មួយ។ យោលតាមការវិភាគរបស់អ្នកអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង² ការសាងសង់ចម្បងនៃទំនប់នឹងចាប់ផ្តើមក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ហើយការបញ្ឈប់ដំណើរការទន្លេត្រូវបានរំពឹងទុកថានឹងរួចរាល់នៅក្នុងខែមិថុនាឆ្នាំនេះ។

¹ 3S Rivers Protection Network, Press Release: Phnong Ethnic Villagers in Kbal Romeas and Lao villager in Sekror 1&2 Village Publically Announce: “We Refuse to be Resettled by the Lower Sesan 2 Dam”, 29 September 2014.
² See Yunnan Lancang International Energy Limited, ‘Se San 2 hydropower dam and powerhouse concrete riverbed construction tender prequalification notice’, 2014-4-8, available at: www.chinapower.com.cn/bussiness/viewbidinfo.asp?bidid=10146314&bidtype=%D4%A4%C9%F3%CD%A8%B8%E6.

សេចក្តីផ្តើមការណ៍វិទ្យុនេះ សង្កត់ធ្ងន់លើកិច្ចការយ៉ាងខ្លាំងថា របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន សម្រាប់គម្រោងនេះគឺមិនបានវាយតម្លៃត្រឹមត្រូវអំពីផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និង ធំធេងដោយសារទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះនោះទេ រួមទាំងផលប៉ះពាល់ផ្ទះផ្ទះនៅក្នុងប្រទេសជិតខាង ដូចជាប្រទេសឡាវ ថៃ និងវៀតណាម។ គម្រោងនេះក៏មិនបានផ្ទុះបញ្ជាក់អំពីការព្រួយបារម្ភរបស់បណ្តាសហគមន៍ទាំង នោះដែរ ព្រោះដំណើរការនៃការវាយតម្លៃនោះពុំបានធានាឱ្យមានការចូលរួមពេញលេញនិងមានអត្ថន័យពីសំណាក់អ្នកភូមិដែលទទួលបានផលប៉ះពាល់ទេ។ លើសពីនេះទៀតនោះ របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃផល ប៉ះពាល់បរិស្ថានដែលមានស្រាប់នោះគឺផ្អែកលើផែនការមុនរបស់សម្រាប់គម្រោងនេះ ហើយមិនបានបញ្ចូលការវាយតម្លៃណាមួយអំពីការផ្លាស់ប្តូរការរៀបចំជាថ្មីនៃគម្រោងនេះទេ។

លោកស្រី **Ame Trandem** នាយកកម្មវិធីអាស៊ីអាគ្នេយ៍នៃអង្គការទន្លេអន្តរជាតិវិញនិយាយថា “របាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានបច្ចុប្បន្ននេះ ខកខានមិនបានបញ្ជាក់តាមលក្ខខណ្ឌ ច្បាប់ទេ ព្រោះវាបានពិនិត្យតែលើផលប៉ះពាល់មួយផ្នែកនៅជុំវិញការដ្ឋានគម្រោងតែប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនវាយតម្លៃអំពីផលប៉ះពាល់ធំធេងផ្សេងទៀត ដែលត្រូវធ្លាក់ទៅលើបណ្តាសហគមន៍ដែលរស់នៅឱ្យទឹកខាងលើនិង ខាងក្រោមនៅតាមទន្លេសេសាន ទន្លេស្រែត និងទន្លេសេកុង ទន្លេមេគង្គ និងបឹងទន្លេសាបទេ”។ “ការសិក្សាថ្មីនេះ បានវាយតម្លៃថា មានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរណាស់ រួមទាំងការធ្លាក់ចុះជីវមាសត្រី ៣% នៅទូទាំងអាងទន្លេមេគង្គទាំងមូល និងការកាត់បន្ថយលំហូរដីល្បាប់ដែលបង្កើនវិសាលភាពស្រែចម្ការស្រូវស្បៀងអាហារ អាហារូបត្ថម្ភ និងប្រភពនៃការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ប្រជាជនរាប់រយរាប់ពាន់នាក់នៅក្នុងតំបន់”។

លោកតីក វណ្ណារ៉ា នាយកប្រតិបត្តិវិទ្យាស្ថានអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជានិយាយថា “រហូតមកដល់ពេលនេះ បណ្តាសហគមន៍ដែលប្រឈមផលប៉ះពាល់នៅមិនទាន់ទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពី ផលប៉ះពាល់ដែលមកពីគម្រោងនេះ និងនៅមិនទាន់ទទួលបានផែនការតាំងលំនៅថ្មីនៅឡើយ ហើយនៅពុំទាន់មានឱកាសបានលើកឡើងនូវការព្រួយបារម្ភរបស់ពួកគាត់ដើម្បីឱ្យគេយកទៅពិចារណានៅក្នុងការសម្រេចចិត្ត អំពីគម្រោងនេះនៅឡើយ”។ “ជាពិសេស ប្រជាសហគមន៍នៅក្រៅតំបន់អាងទឹកដែលកំពុងរស់នៅឱ្យទឹកខាងលើ និងខាងក្រោមនៃគម្រោង នឹងប្រឈមផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរលើវិស័យផលសេវានៅក្នុងមូលដ្ឋាន និង ការចិញ្ចឹមជីវិត ប៉ុន្តែពួកគាត់មិនត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់ ឬបានទទួលសំណើផ្តល់សំណងណាមួយឡើយ”។

នៅក្នុងសេចក្តីផ្តើមការណ៍នាពេលថ្មីៗនេះទៅកាន់ “គណៈកម្មការរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលមានតួ នាទីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នៃគម្រោងទំនប់សេសានក្រោម២” អ្នកភូមិមកពីភូមិក្បាលរមាស និងភូមិស្រែគរ ដែលជិតនៅក្នុងតំបន់អាងស្តុកទឹក បានដំទាន់ផែនការតាំងលំនៅថ្មី និងបដិសេធមិនព្រមផ្លាស់ប្តូរទីតាំងទេ។ ពួកគាត់ជំរុញឱ្យអនុវត្តដំណើរការវាយតម្លៃជាថ្មីអំពីផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះ និងសុំឱ្យមានឱកាសសម្រាប់សហគមន៍ដើម្បីចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនៃការវាយតម្លៃនេះ។

Maureen Harris ទីប្រឹក្សាច្បាប់ប្រចាំអង្គការ **EarthRights** អន្តរជាតិបានលើកឡើងថា “ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើគម្រោងទំនប់វារីអគ្គិសនីទន្លេសេសានក្រោម២នេះ ខ្វះគុណនេយ្យភាព និងតម្លាភាព ហើយបង្ហាញឱ្យឃើញថា ផ្ទុយនឹងច្បាប់ជាតិនិងអន្តរជាតិ”។ តាម «បទដ្ឋានច្បាប់កម្ពុជានិងចិន និងវិធីអនុវត្តល្អបំផុត គម្រោងមានការសិក្សាគោលបំណងយ៉ាងល្អិតល្អន់ពាក់ព័ន្ធនឹងផលប៉ះពាល់ទាំង អស់ដែលអាចកើតមានមុននឹងសម្រេចចិត្តណាមួយដើម្បីបន្តដំណើរការគម្រោងព្រមទាំងតម្រូវថា ការកែប្រែគម្រោងជាក់ស្តែងក៏ត្រូវអនុវត្តដំណើរការដូចគ្នាសម្រាប់ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ និង ការចូលរួមជាសាធារណៈ”។

ព័ត៌មានអំពីប្រវត្តិ

*ទំនប់វារីអគ្គិសនីទន្លេសេសានក្រោម២មានទីតាំងស្ថិតនៅខាងក្រោមគ្រង់ចំណុចប្រសព្វទន្លេសេសាន និងដៃទន្លេស្រែត និងមានចម្ងាយប្រហែល២៥គ.ម. ពីទន្លេមេគង្គ។សកម្មភាពមុនពេល សាងសង់បានចាប់ផ្តើមទៅហើយ។ ការសាងសង់សំខាន់នៃទំនប់នឹងចាប់ផ្តើមនៅក្នុងខែមករាឆ្នាំ ២០១៥ ហើយការបញ្ចប់ដំណើរការរបស់ទន្លេ ត្រូវបានសន្មត់ថានឹងចប់សព្វគ្រប់ក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ។ យោងតាមផែនការនៃគម្រោងនេះ ការសាងសង់សំខាន់នឹងមានរយៈពេល៣៥ខែ។ ទំនប់សេសានក្រោម២ កំពុងតែត្រូវបានអភិវឌ្ឍដោយក្រុមហ៊ុនវិយោគចិន ក្រុមហ៊ុនកម្ពុជានិងវៀតណាម រួមទាំង **China’s Hydolancang International Energy Co. Ltd** និង **Cambodia’s Royal Group**។ នៅពេលសាងសង់រួចរាល់ ទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះនឹងមានកម្ពស់ប្រមាណ៧៥ម និងមានប្រវែង៨គម បង្កើតបានអាងទឹកទំហំ៣៣.៥៦០ ហិកតា ដោយផលិតថាមពលអគ្គិសនី មានកម្ពស់៤០០មេហ្គា វ៉ាត់។ ប្រជាជនជាង៥០០នាក់រស់នៅ ត្រូវបានផ្តល់ជូនជាតិដើមភាគតិចនឹងត្រូវបង្ខំឱ្យផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ប្រសិនបើ ទំនប់វារីអគ្គិសនីនេះដំណើរការ។*

